

สรุปผลคดี กรณี ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบภาค ๒ มีคำพิพากษาลงโทษทหารที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการเสียชีวิตของ พลฯ วรปรัชญ์ พัดมาสกุล

ข้อเท็จจริง

- ๑. พลฯ วรปรัชญ์ พัดมาสกุล ถูกครุฝึกและพลทหารรุ่นพี่ทำร้ายร่างกายจนบาดเจ็บสาหัสและเสียชีวิตในหน่วยฝึกทหารใหม่ จังหวัดชลบุรี
- ๒. พนักงานอัยการ ได้ยื่นฟ้องครุฝึกและผู้ช่วยครุฝึกทั้งหมด ๑๓ คน เป็นจำเลยในความผิดฐาน ร่วมทำร้ายผู้อื่นจนถึงแก่ความตาย ตามมาตรา ๕ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นุคคลสูญหาย พ.ศ. ๒๕๖๕
- ๓. ต่อมาเมื่อ ๒๗ พ.ค. ๖๘ ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบภาค ๒ ได้อ่านคำพิพากษา โดยสรุปว่า จำเลยที่ ๑ และที่ ๒ เป็นครุฝึกทหารใหม่ โดยมีจำเลยที่ ๓ ถึง ๑๓ เป็นพลทหารรุ่นพี่ และได้รับการแต่งตั้งให้เป็นผู้ช่วยครุฝึกทหารใหม่ร่วมกันทำร้ายผู้ตายหลายครั้ง หลายเวลา ต่างกรรมต่างวาระ อย่างทารุณโหดร้าย จนผู้ตายได้รับบาดเจ็บและถึงแก่ความตายการกระทำความผิดของจำเลยทั้ง ๑๓ คน จึงมีความผิดตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นุคคลสูญหาย พ.ศ. ๒๕๖๕ มาตรา ๕ พิกษาให้ลงโทษจำคุกจำเลยที่ ๑ เป็นเวลา ๒๐ ปี, จำคุกจำเลยที่ ๒ เป็นเวลา ๑๕ ปี และจำคุกจำเลยที่ ๓ ถึง ๑๓ คนละ ๑๐ ปี ตามมาตรา ๓๕ วรรค ๓

สาระสำคัญที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นุคคลสูญหาย พ.ศ. ๒๕๖๕

- ๑. ผู้กระทำความผิดเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ได้แก่ บุคคลซึ่งใช้อำนาจรัฐหรือได้รับมอบอำนาจ หรือได้รับการแต่งตั้ง อนุญาต สนับสนุน หรือยอมรับโดยตรงหรือโดยปริยายจากผู้มีอำนาจรัฐ ให้ดำเนินการตามกฎหมาย (มาตรา ๓)
- ๒. การกระทำความผิดฐานกระทำทรมาน เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำด้วยประการใดให้ผู้อื่นเจ็บปวดหรือทุกข์ทรมานอย่างร้ายแรงแก่ร่างกายหรือจิตใจ เพื่อ (๑) ให้ได้มาซึ่งข้อมูลหรือคำรับสารภาพของผู้นั้นหรือบุคคลที่สาม (๒) ลงโทษผู้ถูกกระทำเนื่องจากการกระทำหรือสงสัยว่าเป็นการกระทำของผู้นั้นหรือบุคคลที่สาม (๓) ช่มชู้หรือขู่เข็ญผู้ถูกกระทำหรือบุคคลที่สาม (๔) เลือกปฏิบัติไม่ว่ารูปแบบใด (มาตรา ๕)
- ๓. การสอบสวนคดี กรณีการสอบสวนโดยหน่วยงานอื่นที่ไม่ใช่พนักงานอัยการ ให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบแจ้งเหตุแห่งคดีให้พนักงานอัยการในท้องที่ทราบ เพื่อเข้าตรวจสอบหรือกำกับการสอบสวนทันที (มาตรา ๓๑)
- ๔. ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ มีเขตอำนาจเหนือคดีความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ รวมถึงคดีที่ผู้กระทำความผิดเป็นบุคคลที่อยู่ในอำนาจศาลทหารในขณะที่กระทำความผิดด้วย (มาตรา ๓๔)
- ๕. บทกำหนดโทษ สำหรับผู้กระทำความผิดฐานกระทำทรมาน ตามมาตรา ๕ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงสิบห้าปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสามแสนบาทถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำถึงแก่ความตาย ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบห้าปีถึงสามสิบปี หรือจำคุกตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่สามแสนบาทถึงหนึ่งล้านบาท (มาตรา ๓๕)
- ๖. ผู้บังคับบัญชาผู้ใดทราบว่าได้บังคับบัญชาซึ่งอยู่ภายใต้การบังคับบัญชาของตนจะกระทำความผิดฐานกระทำทรมาน,ฐานกระทำโหดร้าย ไร้มนุษยธรรมหรือย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ หรือความผิดฐานกระทำให้นุคคลสูญหาย และไม่ดำเนินการเท่าที่จำเป็นและเหมาะสม ต้องระวางโทษกึ่งหนึ่งของโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น (มาตรา ๔๒)

ข้อพิจารณา

๑. การกระทำที่เป็นความผิดตามพระราชบัญญัติฯ เป็นการกระทำของเจ้าหน้าที่ และเกี่ยวข้องกับการกระทำตามหน้าที่และอำนาจ (ในฐานะครูฝึกและผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นผู้ช่วยครูฝึก)
๒. การกระทำของเจ้าหน้าที่ นอกจากจะเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นุคคลสูญหาย พ.ศ. ๒๕๖๕ พฤติการณ์และผลของการกระทำยังถือเป็นการกระทำความผิดฐานร่วมกันทำร้ายร่างกายจนเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๙๐ ประกอบมาตรา ๘๓ อีกทั้งผู้เสียหายหรือญาติสามารถฟ้องเป็นคดีแพ่งเรียกค่าเสียหายจากผู้กระทำ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๔๒๐ และ ๔๔๓
๓. การลงทัณฑ์หรือลงโทษทางวินัย ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติว่าด้วยวินัยทหาร พุทธศักราช ๒๔๗๖ ซึ่งกำหนดทัณฑ์ไว้ ๕ สถาน ได้แก่ ภาคทัณฑ์ ทัณฑกรรม กัก ชัง จำขัง เท่านั้น และห้ามมิให้คิดทัณฑ์ขึ้นใหม่หรือใช้วิธีลงทัณฑ์อย่างอื่นเป็นอันขาด (มาตรา ๘ และมาตรา ๒๐)
๔. เมื่อเกิดเหตุการณ์ที่เข้าข่ายความผิดหรือพฤติกรรมไม่เหมาะสม ข้าราชการ กท. ที่พบเห็นหรืออยู่ในเหตุการณ์มีหน้าที่ดำเนินการตามลำดับความเหมาะสม ดังนี้
 - หากผู้พบเห็นมีอาวุโสมากกว่าหรือเทียบเท่าผู้กระทำผิดต้องห้ามปรามและรายงานผู้บังคับบัญชาโดยด่วน รวมถึงแจ้งหน่วยที่เกี่ยวข้อง เช่น สิบเวร จำกองร้อย หรือ สท. พร้อมให้ความช่วยเหลือตามความจำเป็น
 - หากผู้พบเห็นมีอาวุโสน้อยกว่า หรืออยู่ในสถานะที่ไม่สามารถห้ามปรามได้ ให้รีบรายงานเหตุการณ์ต่อผู้บังคับบัญชา หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และให้ความช่วยเหลือตามความเหมาะสมทันที
 - หากละเลยไม่ดำเนินการอาจถือว่าผิดวินัยหรือเป็นผู้ร่วมกระทำผิด และจะต้องถูกดำเนินการทางปกครอง
๕. การปฏิบัติของผู้บังคับบัญชา
 - ๕.๑ เมื่อผู้บังคับบัญชาได้รับรายงานหรือรับทราบเหตุการณ์ ต้องรีบระงับเหตุ และมีหน้าที่คุ้มครองผู้แจ้งเหตุไม่ให้ได้รับผลกระทบจากการปฏิบัติหน้าที่ รวมถึงให้พิจารณาเป็นผลการปฏิบัติงานตามหน้าที่เพื่อให้ได้รับบำเหน็จความชอบ
 - ๕.๒ ให้รีบรายงานเหตุการณ์ต่อผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นจนถึง หน.นขต.กท. โดยด่วนที่สุด
 - ๕.๓ ผู้บังคับบัญชาโดยตรงเหนือขึ้นไป ดำเนินการสอบสวนข้อเท็จจริง หากพบว่ามิใช่การกระทำความผิดจริงให้ดำเนินการทางวินัยเพื่อลงทัณฑ์ตามความเหมาะสม และหากเป็นความผิดวินัยร้ายแรง ฐานประพฤติชั่วอย่างร้ายแรงและขัดคำสั่งผู้บังคับบัญชา เป็นเหตุให้ทางราชการเสียหายอย่างร้ายแรง ให้ปลดออกจากราชการ และถอดออกจากราชการ และให้ผู้บังคับบัญชาดำเนินคดีต่อผู้กระทำความผิดต่อไป หากผู้บังคับบัญชาไม่ดำเนินคดีตามกฎหมาย จะต้องระวางโทษกึ่งหนึ่งของโทษที่กำหนดไว้ ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นุคคลสูญหาย พ.ศ. ๒๕๖๕ มาตรา ๔๒
 - ๕.๔ ผู้บังคับบัญชาต้องดำเนินการตามมาตรการทางปกครองกับผู้ที่เกี่ยวข้องในการกระทำความผิดตามความเหมาะสม เช่น การว่ากล่าวตักเตือน การงดบำเหน็จ หรือการปรับย้าย เป็นต้น

เปรียบเทียบเกณฑ์การพิจารณาฐานความผิด

“กระทำความผิด” (มาตรา ๕)

๑. เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ
๒. กระทำการด้วยประการใดให้ผู้อื่นเกิดความเจ็บปวดหรือความทุกข์ทรมานอย่างร้ายแรงแก่ร่างกายหรือจิตใจ
๓. เพื่อวัตถุประสงค์อย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้
 - ๓.๑ ให้ได้มาซึ่ง ข้อมูล หรือคำรับสารภาพ
 - ๓.๒ ลงโทษผู้ถูกกระทำเพราะเหตุอันเกิดจากการกระทำ หรือสงสัยว่ากระทำ ของผู้นั้นหรือบุคคลที่สาม
 - ๓.๓ ข่มขู่ หรือขู่เชือด ผู้ถูกกระทำหรือ บุคคลที่สาม
 - ๓.๔ เลือกปฏิบัติไม่ว่ารูปแบบใด

“กระทำการที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม และย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์” (มาตรา ๖)

๑. เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ
 ๒. ลงโทษหรือกระทำการใดที่โหดร้ายไร้มนุษยธรรม หรือย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์
 ๓. อันเป็นเหตุให้ผู้อื่น
 - ๓.๑ ถูกลดทอนคุณค่า
 - ๓.๒ ละเมิดสิทธิขั้นพื้นฐานความเป็นมนุษย์
 - ๓.๓ เกิดความเจ็บปวด หรือทุกข์ทรมานแก่ร่างกาย หรือจิตใจที่ไม่ใช่การกระทำความผิดตามมาตรา ๕
- เหตุยกเว้นความผิด** การเกิดอันตรายที่เป็นผลปกติ หรือผลสืบเนื่องจากการลงโทษที่ชอบด้วยกฎหมายของเจ้าหน้าที่ของรัฐ